

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Mfv.III.10.145/2018/7.

**A tanács tagjai:** . Zanathy János  
a tanács elnöke  
. Magyarfalvi Katalin  
előadó bíró  
. Farkas Katalin  
bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:** dr. Császi Zsüliet Ildikó pártfogó ügyvéd

**Az alperes:** Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Járási Hivatala

**Az alperes képviselője:** szakjogász

**A per tárgya:** társadalombiztosítási határozat felülvizsgálata

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes**

**Az elsőfokú bíróság határozatának száma:** Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

8.Mv.338/2016/31.

**Rendelkező rész**

A Kúria a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 8.Mv.338/2016/31. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A pervesztes felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját és a felülvizsgálati eljárás illetékét a magyar állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**Indokolás**

**Tényállás**

- [1] Az alperes a 2016. június 15-én kelt határozatával a felperes részére 2014. április 1-től megállapított rokkantsági ellátást megszüntette, egyidejűleg, 2016. június 16. napjától 2019. június 15-ig havi 45.430 forint összegű rehabilitációs ellátást állapított meg. Az elsőfokú társadalombiztosítási szerv - a komplex minősítést végző elsőfokú szakértői bizottság összefoglaló véleménye alapján - megállapította, hogy a felperes egészségi állapotának mértéke 46%, állapota alapján C1 minősítési kategóriába tartozik, a felperes rehabilitálható, tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, a rehabilitációhoz szükséges időtartam 36 hónap, felülvizsgálata csak állapotváltozás esetén szükséges; mindezek alapján - a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények

módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény (Mmtv.) 9. § (1) bekezdés b) pontja és 19. § (2) bekezdése szerint - a rendelkező részben meghatározott összegű ellátásra jogosult.

- [2] A másodfokú társadalombiztosítási szerv az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozat indokolása szerint a felperes egészségi állapotát az NRSZH másodfokú komplex minősítési bizottsága 2016. június 1-től 49%-ban, minősítési csoportját C1-ben határozta meg, rehabilitálhatóságáról, annak időtartamáról és a felülvizsgálat szükségességéről az elsőfokú bizottsággal azonosan foglalt állást. A felperes az NRSZH véleménye alapján C1 minősítési csoportba tartozik, így az elsőfokú határozatban megállapított rehabilitációs ellátásra jogosult.

### **A felperes keresete és az alperes ellenkérelme**

- [3] A felperes keresetében a társadalombiztosítási határozat felülvizsgálatát - az egészségi állapota, rehabilitálhatósága és a felülvizsgálata szükségességének vitatásával - azért kérte, mert az Mmtv. 3. § (2) bekezdés a) pont ab) alpontja és a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 7/2012. (II. 14.) NEFMir. (NEFMir.) 3. § (1)-(2) bekezdése alapján a C1 minősítési kategória szerinti ellátásra vált jogosulttá.
- [4] Az alperes a kereset elutasítását kérte határozata ténybeli és jogi indokai fenntartásával.

### **Az elsőfokú ítélet**

- [5] A munkaügyi bíróság a keresetet - az Mmtv. 2. § (1) bekezdése, 3. § (1)-(2) bekezdése alkalmazásával, a közigazgatási eljárásban beszerzett szakvélemények és a perben kirendelt igazságügyi orvos-, foglalkozási, rehabilitációs és szociális szakértők szakvéleménye alapján - elutasította.
- [6] Az ítélet indokolása szerint a perben kirendelt szakértők a felperes egészségi állapotát 47%-ban állapították meg, a szakértők a felperes orvosi, foglalkoztatási és szociális szempontú rehabilitálhatóságáról a közigazgatási eljárásban szakvéleményt adó bizottságokkal azonosan foglaltak állást. A bíróság a felperes indítványára, az egészségi állapota és a rehabilitálhatóságot kizáró tényezők tisztázása érdekében a szakvélemény kiegészítését, majd a szakértők személyes meghallgatását rendelte el, az ekként kiegészített, világos, ellentmondásmentes, aggálytalan szakvéleményt ítélezése alapjául elfogadta. A szakértők a felperes valamennyi betegségét - ideértve az obstruktív tüdőbetegségét és elsődleges magas vérnyomás betegségét is - értékelték, a NEMFIR. 2. számú melléklete alapján elvégzett minősítés eredményeként a felperes egészségi állapotát, iskolai végzettségét, életkorát és a tömegközlekedési eszköz igénybevételével kapcsolatos állapotát is figyelembe véve állapították meg, hogy rehabilitációt kizáró tényező nem áll fenn. A bíróság kiemelte, hogy a szakértőknek nem

képezte feladatát olyan munkaköröknek a megjelölése, amelyek a felperes részére a rehabilitáció során felajánlhatók, az ugyanis nem szakkérdés, a felajánlás a rehabilitáció során a kormányhivatal feladatkörébe tartozik.

### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [7] A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben annak hatályon kívül helyezését és a munkaügyi bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára való utasítását kérte. Álláspontja szerint a munkaügyi bíróság a döntését hiányos, homályos, kellően nem indokolt szakvéleményekre alapította, a bizonyítékok téves mérlegelésével állapította meg a tényállást, ezért az ítélet megalapozatlan. A perben eljáró szakértők a felperes kórtörténetét, az NRSZH által megállapított tényeket nem vették figyelembe és az önkényesen felsorolt igazolásokat is tévesen értékelték, szakvéleményükben a pontos jogszabályhelyekkel alátámasztva nem indokolták meg, hogy mi alapján értékelték. A fentiek alapján a bíróságnak – helyt adva a felperes indítványának – más szakértő kirendeléséről kellett volna gondoskodnia. A bíróság megsértette a Pp. 114. §-át azzal, hogy nem indokolta meg, hogy a bizonyítási indítványát miért hagyta figyelmen kívül, ezáltal nem biztosította a felperes rendeltetésszerű joggyakorlását sem. További szakértői bizonyítás hiányában érdemi döntés – a Pp. 3. § (2) bekezdése megsértése nélkül – nem volt hozható, sérült a felperes Pp. 2. § (1) bekezdése által biztosított tisztességes eljáráshoz való joga is.
- [8] A felperes előadta, hogy a perben vitatta az egészségi állapota mértékét, rehabilitálhatóságát és azt is, hogy felülvizsgálata állapotváltozás esetén szükséges lenne. Álláspontja szerint a felülvizsgálat a NEFMir. 11.2.3. pontja alapján sem szükséges, az egészségi állapota súlyosabb, a C2 minősítés a NEFMir. 3. § (2) bekezdés d) pontja, az Mmtv. 3. § (2) bekezdés b) pont bb) alpontja és 12. § (1) bekezdés b) pontja szerint nem rehabilitálható, felülvizsgálata az állapota súlyossága miatt sem szükséges. Esetében a NEFMir. 11.2.3. pontját alkalmazni kellett volna, mivel további állapotváltozás műtéttel, gyógykezeléssel és rehabilitációval sem érhető el. A perben beszerzett szakvélemények azt jelentik, hogy a felperesnek kell új igénylőként kezdeményeznie az eljárást, ami „valótlan”, hiszen 25 éve megváltozott munkaképességű személynek minősül.
- [9] A felperes szerint a foglalkoztatási rehabilitációja nem lehet javasolt, a NEFMir. szerint vizsgálandó szempontok közül a 6. mobilitási képességre pont nem adható, mivel önálló közlekedésre tömegközlekedési eszközzel és autóval sem képes, csak kíséreléssel tud közlekedni, ami nem biztosított, és/vagy autóval képes lenne, de azzal nem rendelkezik. A mobilitási képesség hiánya olyan mértékben rontja a rehabilitálhatóságát, hogy a napi munkába járás és a munkavégzés terhe együttesen az elvárhatónál nagyobb erőfeszítést

kívánna. Állapota végleges, ami súlyosan befolyásolja a munkavégző képességét; tartósan dolgozni nem tud. Mindezek miatt, figyelemmel arra, hogy a NEFMir. szerinti kizáró feltétel fennáll, a felperes nem rehabilitálható. Az eljárás szakértők szakvéleményüket jogszabállyal nem támasztották alá, a megalapozatlan szakvéleményen alapuló ítélet törvénysértő.

- [10] A felperes a közigazgatási eljárásban és a perben beszerzett szakvélemények megalapozatlanságát a következő indokok alapján állította. Az első- és másodfokú orvosi bizottság a nyaki sérv miatt beépített implantátumot nem említette, a perben eljárás szakértők leírják ugyan a diagnózist, de az értékelésnél nem veszik figyelembe, hogy a gyöki tünetek a műtét után is fennállnak, vagyis a kórlefolyás kedvezőtlen prognózisa miatt a rehabilitálhatóság a szakmai szabályok alapján nem lenne megállapítható. A szakértők az értékelést nem indokolták, jogszabályt nem jelöltek meg. A felperes szerint állapota súlyosabb, mint amit a szakértők megállapítottak, mozgásszervi részkárosodása - a szakorvosi igazolások által alátámasztottan - már 25 éve fennáll, a szakértők tévesen nyilatkoztak úgy, hogy több mint 10 éve áll fenn. Ezt az állapotot porc-, csont- és ízületi degeneratív elváltozások eredményezik, amelyek neurológiai elváltozást okoznak. A térdízületi arthritist a szakértők alulértékelték, a bokaízületi rendellenességet és a csontritkulást az első- és másodfokú orvosi bizottságok nem említették, a perben eljárás szakértők nem, illetve alulértékelték. A postlaminectomias syndromat, a nyaki porckorong rendellenességet, a cervicobrachialis syndromat, a lumbalis és más intervertebralis discus rendellenességet szintén alulértékelték. Ezen, esztétikai és funkció károsodást is jelentő állapotok a felperes életvitelét tartósan és súlyosan elnehezítik. A felperes írni, számítógépet használni, képzésre járni - mozgásszervi, neurológiai károsodásai súlyossága, anyagi lehetőségei korlátozottsága, életkora és iskolai végzettsége, képzettsége miatt - nem tud, ami a NEFMir. 2. pontja szerinti rehabilitációt kizáró feltétel alkalmazását megalapozza.
- [11] A felperes álláspontja szerint légzőszervi károsodása - a szakértők nem indokolt értékelésével (19%) szemben - a NEFMir. 4.1.2. pontja, valamint a leletei és igazolásai alapján 25%, a 25 éve fennálló magas vérnyomás betegsége pedig, amelynek értékelése hiányzik a szakvéleményből, 19%-os. Két évtizede fennálló szív- és érrendszeri károsodása - szemben a szakértők által megjelölt 5%-kal - a NEFMir. 5.6.III. táblázat alapján - 19%, a szintén két évtizede fennálló pajzsmirigy károsodása pedig - a NEFMir. 9.2. és 9.3. táblázat alapján 18%-os. Nőgyógyászati károsodása a NEFMir. 11.1. táblázat alapján 20%-ban, nem pedig a szakértők által megállapított 11%-os mértékben állapítható meg; mindezek alapján egészségi állapota - a NEFMir. 3. § (2) bekezdés d) pontja és az Mmtv. 3. § (2) bekezdés b) pont bb) alpontja, valamint 12. § (1) bekezdés b) pontja szerint - súlyosabb, C2 kategóriába tartozó, nem rehabilitálható, felülvizsgálata pedig a NEFMir. 11.2.3. pontja alapján - állapota súlyossága miatt nem szükséges.

- [12] Végül a felperes kifogásolta, hogy a munkaügyi bíróság a per során előterjesztett fenti kifogásait nem vette figyelembe, az ellentmondások feloldása érdekében feltett kérdések szakértői bizonyítással való tisztázását - az indokok megjelölése nélkül - nem rendelte el, ami sérti a Pp. 182. §-át, 183. §-át és 114. §-át. A bíróság a felperes perbeli jogai rendeltetésszerű gyakorolását - megsértve a Pp. 8. § (1) bekezdését - nem biztosította, mindezek hiányában érdemi döntést nem hozhatott volna. A bíróság eljárása ellentétes a Pp. 3. § (2) bekezdésével is, miszerint a bíróság kötve van a jognyilatkozatokhoz, előterjesztésekhez.
- [13] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

### **A Kúria döntése és jogi indokai**

- [14] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [15] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdésében meghatározott korlátok között vizsgálta felül.
- [16] A peradatok szerint a felperes egészségi állapotát az elsőfokú közigazgatási eljárásban szakvéleményt adó bizottság 46%-ban, a másodfokú bizottság 49%-ban, a perben eljáró igazságügyi orvosszakértő 47%-ban határozta meg. A szakértők az egészségi állapot meghatározásakor a részkárosodásokat a következők szerint állapították meg: a mozgásszervi károsodást az elsőfokú bizottság 30%-ban, a másodfokú 22%-ban, a perben eljáró szakértő 25%-ban, a légzőszervi károsodást az elsőfokú bizottság 10%-ban, a másodfokú 15%-ban, a perben eljáró szakértő 19%-ban, a szülészeti-nőgyógyászati károsodást az első- és a másodfokú bizottság 10%-ban, a perben eljáró szakértő 11%-ban, az endokrinológiai károsodást az elsőfokú bizottság 10%-ban, a másodfokú bizottság és a perben eljáró szakértő 8%-ban, a szív- és érrendszeri károsodást az elsőfokú bizottság 9%-ban, a másodfokú 10%-ban, a perben eljáró szakértő 5%-ban véleményezte. Az alapul szolgáló betegségek részkárosító hatását illetően a szakvéleményekben számottevő, a felperes ellátásra való jogosultságát, illetve annak mértékét befolyásoló különbség nem volt, a felperes azért részesült a korábbi rokkantsági ellátása helyett más (rehabilitációs) ellátásban, mert a szakértői bizottságok és a perben eljáró szakértők a minősítési kategóriába sorolás alapjául szolgáló tényeket azonosan értékelték, rehabilitálhatóságát azonosan ítélték meg.
- [17] A perben vitás tények (a felperes egészségi állapota, rehabilitálhatósága) megítélése szakkérdések megválaszolását igényelte, azok tisztázására a bíróság igazságügyi orvos-, rehabilitációs orvos-, foglalkozási rehabilitációs, illetve szociális szakértőt vont be. A közigazgatási eljárásban véleményt adó bizottságok és a perbe bevont szakértők véleményei lényegében, a perben releváns tényeket és azok szakértői értékelését illetően is megegyeztek. A felperes az elsőfokú és a felülvizsgálati eljárásban is azt kifogásolta, hogy a szakértők a perben

előterjesztett, a szakvéleményeket szakkérdésekben vitató beadványaiban megfogalmazott kifogásaira nem adtak megfelelő, részletesen indokolt, a NEFMir. különböző rendelkezései mikénti alkalmazására is kiterjedő választ.

- [18] A bíróság a felperes kifogásait tartalmazó beadványokat a szakértőknek megküldte, a szakértők a felperes felvetéseire a szakvéleményük írásbeli kiegészítésében és a perben történt meghallgatásuk során a szükséges mértékben reagáltak. A Kúria korábbi határozataiban (legutóbb Mfv.III.10.197/2018/4.) már rámutatott: önmagában az a körülmény, hogy a fél a szakértők orvosszakmai kérdésekben kialakított álláspontját és értékelését nem fogadja el, további szakértői bizonyítás elrendelésére nem ad alapot. Ez a megállapítás a jelen ügyben, a rehabilitációs szakértői kompetenciába tartozó szakkérdésekre is irányadó.
- [19] A jelen perben eljáró szakértők a bíróság által - a felperes keresete, perbeli nyilatkozatai, észrevételei alapján - megfogalmazott kérdésekre választ adtak. A szakértők a felperes által rendelkezésre bocsátott orvosi dokumentáció és a felperes személyes vizsgálata ismeretében alakították ki álláspontjukat, szakvéleményeiket a felperes észrevételeit is figyelembe véve indokolták, azokban olyan ellentmondás, vagy hiányosság, ami miatt további szakértői bizonyítás elrendelése lett volna indokolt, nem merült fel. A szakértők a rehabilitálhatóság iskolai végzettség alapján történő vitatása tárgyában - a NEFMir. felperes általi téves értelmezésére utalva - a szakvélemény kiegészítésben nyilatkoztak, a felperes mobilitási képességének értékeléséről a tárgyaláson részletesen számot adtak, kitértek arra is, hogy a felperes rehabilitálhatóságot vitató további érvei miért nem fogadhatók el (27. sz. jkv. 2-3. old.); további bizonyítás elrendelésére alapot adó okot a felperes ebben a körben sem hozott fel.
- [20] A Pp. 3. § (2) bekezdése, amely - főszabályként - kimondja, hogy a bíróság a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van, nem jelenti azt, hogy a bíróság a tárgyalt perben szükségtelennek ítélt bizonyítás elrendelésére irányuló indítványnak köteles helyt adni.
- [21] A Pp. 8. § (1) bekezdése a bíróság kötelezettségévé teszi annak biztosítását, hogy a polgári per résztvevői jogukat rendeltetésszerűen gyakorolják és perbeli kötelezettségeiknek eleget tegyenek.
- [22] A munkaügyi bíróság a Pp. fenti rendelkezéseiben foglalt kötelezettségeinek eleget tett, azt, hogy a felperes Pp. 2. § (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való joga sérült volna, nem lehetett megállapítani.
- [23] A Pp. 114. §-a az eljárás szabálytalansága miatt benyújtható kifogás, mint speciális jogorvoslati lehetőség jogintézményét szabályozza. A felperes az elsőfokú eljárásban nem élt kifogással, a rendelkezés a felülvizsgálati kérelmében felhozott indokokkal nem hozható érdemi összefüggésbe.

- [24] A felperes a közigazgatási eljárásban beszerzett szakvéleményeket alátámasztó szakvéleményt - a NEFMir. szakértői értékelésre irányadó rendelkezései felhívásával - olyan kérdésekben tette vitássá, amelyek megítéléséhez kellő szakértelemmel maga nem rendelkezik, ezen kifogásai alapján a Pp. szakértői bizonyításra irányadó 182. § (3) bekezdése és 183. §-a sérelme sem állapítható meg. A felperes az Mmtv. 3. § (2) bekezdés d) pontja megsértésével kapcsolatban önálló indokokat nem fogalmazott meg, a rendelkezés sérelme a szakértői bizonyítás szabályainak megszegésével nem támasztható alá.
- [25] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet - a Pp. 275. § (3) bekezdése alkalmazásával - hatályában fenntartotta.

### **Záró rész**

- [26] Az alperes a felülvizsgálati eljárásban költségigényt nem érvényesített, ezért a Kúria a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján e tárgyban mellőzte a határozathozatalt.
- [27] A Kúria a pártfogó ügyvéd díjáról a 2003. évi LXXX. törvény 11/A. §-a, a felülvizsgálati eljárás illetékéről az Mmtv. 14. §-a alapján határozott.
- [28] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

, 2018. november 12.

. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Magyarfalvi Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő